

nr. 24 jaarringen

Als je op je hurken gaat zitten, kun je op veel plaatsen in het bos jonge boompjes zien. Hele kleine boompjes, de babyboompjes. En steeds grotere; de kleuterboompjes, de kinderboompjes, puberboompjes en heel grote bomen. Die boompjes zijn gegroeid uit zaden van de moeder - bomen. Van eikels, beukenootjes, dennenappels en nog meer. De boswachters van Staatsbosbeheer helpen de kabouters om het bos te verzorgen. Sommige oude en zieke bomen moeten omgezaagd worden. Anders kunnen de jonge bomen niet groeien. Heb je de rondjes in omgezaagde boomstammen wel eens gezien? Dat zijn jaarringen. Ieder jaar groeit er zo'n ring in de stam. Tel je de jaarringen dan weet je hoe oud de boom was. Wie van jullie is er ouder dan de boom?

nr. 25 Einde kabouterpad

Nou, jongens en meisjes en grote mensen. We zijn nu aan het einde van onze ontdekkingsstocht. Kun je geen genoeg krijgen van het bos? Ga dan eens naar het speelbos. Namens alle kabouters en de boswachters van Staatsbosbeheer in het Mastbos, nog een heel prettige dag.

Daantje Den,
Kabouter van het Mastbos.

HALLO, IK BEN DAANTJE DEN

Ik woon in het Mastbos en vind mijzelf een geluksvogel dat ik hier mag wonen. Het is zo'n mooi bos en héél oud. Mijn opa is hier komen wonen toen dit bos werd gezaaid. Dat is bijna 500 jaar geleden! Dat waren allemaal dennenbomen. Grove Dennen heten die bomen. En naar die bomen ben ik genoemd. Nu weet je ook dat kabouters heel oud kunnen worden. Ikzelf ben dan ook meer dan 200 jaar oud en daarom ken ik het Mastbos op mijn duimpje. Ook al is dat nog zo'n klein duimpje, ik weet alles over het Mastbos en hoef echt niet bang te zijn dat ik verdwaal. En als je goed naar mij luistert, jij ook niet. Ga je met mij mee om dit mooie bos te verkennen. Onderweg vertel ik je de geheimen van het bos. Die vind je bij hetzelfde nummer in het boekje als het nummer dat op de kabouter staat.

We volgen het kabouterpad. Langs dit pad staan kabouters met een nummer. Ga steeds naar de kabouter met het volgende nummer.

nr. 2 Groeien als een boom

Tjonge, tjonge. Ik heb deze boom ooit eens met een klein zaadje gezaaid. En moet je nou eens zien hoe groot hij is. Ga eens op je hurken zitten en maak jezelf eens zo klein als een zaadje. Zo helemaal in elkaar gekropen! Doe maar. Ga dan langzaam groeien. Heel langzaam kom je omhoog en heel langzaam maak je je armen breed tot je helemaal rechtop staat met uitgestrekte armen. Dan komt de wind en begin je te wiebelen. Dan komt de storm en begin je nog veel harder te wiebelen. Heb je de storm overleefd?

nr. 3 Wolken

Heb je die grote witte paddenstoel gezien?
Nee, niet naar de grond kijken! Omhoog, tussen de takken van de bomen in de lucht. Die wolk daar, die lijkt wel een paddenstoel. Ga maar eens midden op het pad staan. Dan kun je de wolken beter zien. Wolken zijn altijd anders. Er zijn bergen bij, schepen en kastelen. Schapen, paarden en zelfs kamelen. En wat zie jij er in? Vertel eens!

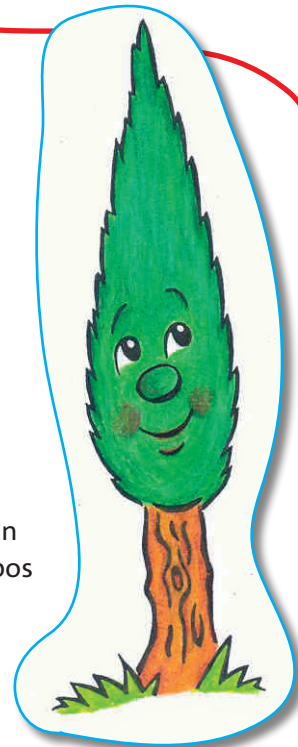
nr. 4 Een boom meten

Kabouters zijn maar klein, dat weet je wel. Voor ons is deze boom erg dik en hoog. Ik zou graag willen weten hoe dik deze boom is. Hoeveel handjes dik is de boom? Meet eens! Ik heb het zelf met mijn voetjes gemeten. Nou, hij is wel honderd kaboutervoetjes dik. Hoeveel voetjes tel jij? En hoeveel handjes dik ben jijzelf?

nr. 5 Grove den, Mastbos

Zie je die boom hiernaast staan. Groot hè? Ga er eens met je buikje tegenaan staan en kijk dan eens omhoog. Wat is die lang zeg. Hij is zelfs langer dan lange Jan van de Efteling. En weet je hoe hij heet? Den! Net als ik. Ik heet Daantje Den en hij Grove Den. Hij wordt ook wel "Mastboom" genoemd, omdat de mensen vroeger zijn lange stam als mast voor een zeilschip gebruikten. Heb je wel eens een zeilschip gezien? Dan weet je wel wat een mast is. En omdat er hier zoveel Mastbomen groeien, heet dit bos "Mastbos". Voel eens hoe ruw zijn huid/stam is! En jouw wangentjes? Zijn die ook zo ruw?

nr. 6 Langs het pad

Als je zo klein was als ik, dan zou je kunnen zien hoe mooi het is langs de kant van het bospad. Maak jezelf ook eens klein door op je hurken te gaan zitten en luister naar het volgende gedichtje dat ik gemaakt heb:

Zo lekker door de knieën

zo dicht bij het gras

Wordt het bos heel anders

ja dan ontdek je pas

Sprietjes en stekels

blaadjes en bloemen

Torren en krekels

snorren en zoemen

Wat is het een drukte zo laag bij de grond

Daar had ik geen idee van toen ik rechtop stond

nr. 7 SLUIPSTAPJES

SST, SST, even stil zijn hoor! Niet hardop praten, alleen maar fluisteren. Dit stukje bos is het slaapbos. Hier wonen de slimme vos, de wijze uil en de geheimzinnige vleermuis. Die slapen overdag. Maar 's nachts gaan ze jagend door het bos. De vos doet dat sluipend. Ze zet haar voetjes héél zachtjes neer met echte sluiptapjes. Zullen we deze dieren maar lekker laten slapen? Probeer dan zo zachtjes mogelijk geruisloos naar de volgende kabouter te sluipen. Wie kan het zachts?

nr. 8 BLAADJES

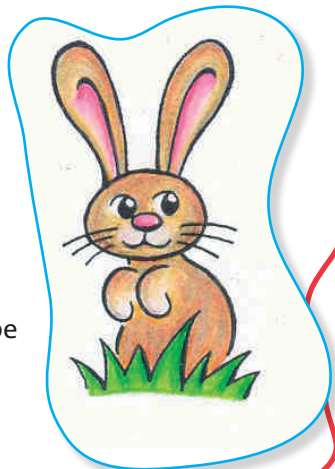
Kijk eens omhoog naar de bomen en de struiken. Die hebben allemaal blaadjes. Of niet? Dan is het nu winter en zijn de bomen kaal. De afgevallen blaadjes liggen op de grond.

Maar er zijn ook veel bomen die nog groen zijn. Die hebben kleine blaadjes, lang en heel smal. Dat noemen we naalden en de bomen "naaldbomen". De andere bomen heten "loofbomen". Kijk eens naar de blaadjes van struiken of laaghangende takken. Op de grond vind je ook allerlei blaadjes. Zijn die allemaal gelijk of ook verschillend?

nr. 9 ZOEF DE HAAS

Ken je Zoef de Haas? Nou, als je bij een weiland komt, kijk dan maar eens goed. Misschien zie je hem dan wel. Hij kan heel, heel snel lopen. Als ik vlug naar de andere kant van het bos wil zijn, roep ik hem. Dan klim ik op zijn rug en houd mij héél stevig vast aan zijn lange flaporen. Dat moet wel, want onder het lopen maakt Zoef altijd scherpe bochten. Kun je net als Zoef in scherpe bochtjes rennen? Wel op het pad blijven hoor. Zoef maar snel naar de volgende kabouter.

nr. 10 RIKKIE RUPS.

Al zijn mijn oren klein, ik kan er heel goed mee horen. Soms hoor ik "krik en krak, krak en krak en krik" Dat is dan Rikkie Rups. Die doet de hele dag niets anders dan eten. Het ene blaadje na het andere. Het is een echte Holle Bolle Gijs en dik dat hij kan worden. Hij wordt zo dik dat zijn vel barst en hij uit zijn vel groeit. Maar gelukkig zit daar meteen weer een nieuw vel onder. Is jouw jasje ook wel eens te klein geworden. Wat gebeurde er dan? Kijk onderweg maar eens goed naar de blaadjes langs het pad. Misschien kom je Rikkie wel tegen.

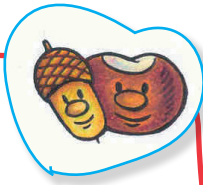
nr. 11 GANZEN

Hier in het weiland is het 'kabouter-vliegveld'. Wanneer de kabouters verder dan het bos willen, bijvoorbeeld naar de rivier de Mark, dan gaan ze hierheen. Hier wonen de ganzen en die kunnen goed en ver vliegen. Dan mogen wij op hun rug meevliegen. Dat is wel spannend hoor! En deze ganzen kunnen héél ver vliegen, want ze woonden eerst in Canada. Dat is héél ver weg, aan de andere kant van de wereld. Nu wonen ze hier en eten met hun lange hals en snavel van het gras.

Probeer ook eens net als een vogel te eten. Je houdt je hoofd tussen je uitgestrekte armen en je handen zijn de snavel. Dan buk je naar de grond om er te pikken. Nu ben je net een vogel.

nr. 12 KIK DE KIKKER

Hier woont Kik de Kikker met zijn familie en burens. Wanneer het zonnetje schijnt, hoor je hem kwaken. Kun je de kikkers horen? En als je dichterbij komt springen ze weg. Wat maken ze grote sprongen, hè! Probeer op het bospad ook eens zulke grote sprongen te maken. En kan jij er ook bij kwaken? Wel even letten op fietsers en ruiters die voorbij komen.

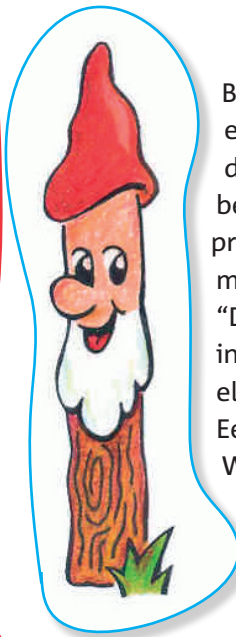

nr. 13 BO de BUIZERD

Aan de rand van het bos bij het weiland zie ik vaak Bo de Buizerd. Hij vliegt hoog in de lucht en zweeft dan zo mooi met van die grote cirkels. Vaak zit hij op een paaltje te loeren of hij een mol of een muis ziet. Of een dood konijn. Die eet hij graag.. Ja, dat is smullen. Snuf het konijn en Zoef de Haas zijn gek op worteltjes en sla. Ikzelf ben dol op kabouter-pannenkoeken. En wat eet jij graag?

nr. 14 KONIJNEN

Ik heb veel dierenvriendjes. Jij ook? Wie zijn jouw dierenvriendjes? Vertel eens. Eén van mijn beste vrienden is Kwiebus het konijntje. Hij heeft lange snorharen en kan zulke malle sprongetjes maken dat ik hem soms "rare kwiebus" noem. Kan jij dat ook? Van die sprongetjes maken? Maak daarbij van een paar grassprietjes een snor. Je vindt ze vast aan de kant van het pad.

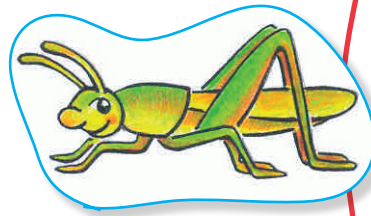

nr. 15 de ELFENDANS

Ben je al elfenbankjes tegengekomen? Die zitten aan een boomstronk en als je voorzichtig met je vinger aan de hoed voelt, merk je dat die heel zacht is met fluweel bekleed. Dat moet ook, want elfjes hebben hele mooie prinsessenjurkjes aan. Als de elfjes moe zijn van het dansen met de kabouters, dan gaan ze op zo'n elfenbankje zitten. "Dansen de kabouters in het bos?" zul je vragen. Jazeker, in de maneschijn. Langs de stralen van de maan glijden de elfjes omlaag. Ze dansen met de kabouters over het mos. Een slingerdans in een lange rij of een rondedans. Wil je ook de elfendans leren? Houd dan elkaars handjes vast en dans al slingerend in een rij of in een ronde kring. De kabouters dansen met hun voetjes hoog in de lucht. Kan jij dat ook?

nr. 16 vruchten rapen

Mijn vriend Erik is een eekhoorn. Die is altijd druk bezig in de bomen. Dan zoekt hij naar zaadjes van de dennenboom of naar eikels. Die bewaart hij voor de winter om ze dan op te eten. Kun je voor Erik onderweg ook wat eikeltjes, dennenappels of beukenootjes rapen? Leg ze maar op een stapeltje langs het pad, dan stopt hij ze straks in zijn voorraadkamer. Namens Erik hartelijk dank hoor!

nr. 17 insecten

Ik heb toch zoveel dierenvriendjes in het bos. Veel van mijn vriendjes zijn insecten zoals Karel Kever, Lydia Lieveheersbeestje en Sientje Sprinkhaan. Die wonen in het gras. Rikkie en Renate Rups zitten op de blaadjes en Bolle Bladluis ook. Kun je één van mijn vriendjes vinden in het gras of op een struik?

nr. 18 VALERIE VLINDER

Ben je Valerie al tegengekomen? Dat is zo'n vrolijke dame. Ze houdt erg veel van de zon. Dan dartelt ze van bloem naar bloem. Let maar eens op of je ze ziet. Vooral waar het bospad wat breder is of bij het weiland waar de zon kan komen en er ook bloempjes bloeien. Daar is ze vooral te vinden. Ze houdt van mooie kleren. Heb je haar vleugels al gezien? Wat een mooie figuren en wat een prachtige kleuren heeft ze daar. Mooi, hè! Wat is jouw lievelingskleur? En welke kleren draag jij graag?

nr. 19 ALLE TORENVALKEN VLIËGEN

Hallo, je bent niet alleen zie ik. Gelukkig dan kunnen we een bosspelletje doen. Vraag of pappa, mamma, broer(s), zusje(s) of vriendje(s) ook mee doen. De oudste van jullie roept "alle torenvalken vliegen". Dan maak je vliegbewegingen. Dan noemt de begeleider andere diernamen zoals kevers, ganzen, kikkers, vleermuizen, duiven, eekhoorns, spechten, muizen enz. Maar, let op! Niet alle dieren kunnen vliegen. Vlieg je dan toch, dan ben je af. Wie blijft er over?

nr. 20 Het zachte mos

In dit bos zijn veel bomen met één of een paar gaten in de stam. Dat zijn holletjes, gemaakt door vader specht. Ze vragen mij wel eens of ik daar woon. Nee hoor, kabouters wonen niet zo hoog. Dan moeten wij veel te veel klimmen. Wij wonen graag tussen de wortels van grote bomen, onder de grond. Of op vakantie in een paddenstoel. Maar de vogels die kunnen vliegen of de eekhoorns die hartstikke goed en snel kunnen klimmen, wonen daar wel. In de lente maken vogeltjes en eekhoorns in zo'n holle boom een nestje van pluisjes en zacht mos. Dat zijn de dekentjes voor de baby –vogeltjes en baby –eekhoortjes. Kijk eens goed naar de grond. Dan vind je vast wel mos. Voel eens hoe zacht het mos is!

nr. 21 Een liedje zingen.

SST! Wees eens even stil en luister goed. Het bos zit vol geluiden. De wind ruist door de bladeren van de bomen en struiken. Er ritselt wat op de grond. Een muis? Of een merel die blaadjes omdraait? De duiven klappen met hun vleugels. De ganzen gakken en de kikkers kwaken. De zangvogels zingen hun mooiste liedje. Kabouters houden van die liedjes en zingen graag uit volle borst. Kan jij een mooi liedje zingen voor mijn kaboutervriendjes? Toe maar.

nr. 22 Heksenboom

Vroeger was ik bang als ik voorbij deze beukenboom kwam. Kijk eens hoe groot hij is! Zijn dikke wortels graaien in de grond. Hij heeft grote en heel brede takken. Lekker om te schuilen bij regen of tegen de felle zon. Dit is geen gewone boom. Het is een "HEKSENBOOM"! Roep maar eens "Heks, heks, waar ben je? " Durf je dat? Komt ze al? Nee, hè! Dat kan ook niet want de heks heeft zichzelf weggetoverd. Ze had het boek van een tovenaar gestolen. En toen heeft ze per ongeluk de 'verdwijnspreuk' uitgesproken. Eigen schuld, dikke bult. Dan moet je ook maar van andermans spullen afblijven, vind je niet? Kijk eens goed onder de boom of je heksen sporen vindt. En verzin een toverspreuk zodat de heks NOOIT MEER kan terugkomen.

nr. 23 Rode wangen

Kabouters krijgen altijd rode wangentjes van het wandelen door het bos. Probeer ook eens rode wangentjes te maken. Wrijf maar eens flink met je handjes over je wangen. Lukt het?

